Інна Демуз
(м. Переяслав-Хмельницький)

ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, ОРГАНІЗАТОР (ДО 50-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА ВІКТОРА ПЕТРОВИЧА КОЦУРА)

Коцур Віктор Петрович – учений у галузі історії, історіографії, джерелознавства історії України та історії педагогіки, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент АПН України, заслужений працівник освіти, народився 19.10.1959 р. у с. Сакунисі Недригайлівського району Сумської області в родині вчителів, Петра Михайловича й Катерини Митрофанівни.

У 1977 р. закінчив із золотою медаллю середню школу №1 м. Ромен. Наслідуючи приклад батька, вчителя історії, випускника Харківського державного університету ім. О.М. Горького, у 1977 р. вступив на перший курс історичного факультету Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича. Наукова робота п'ятикурсника історичного факультету Віктора Коцура «Трудовий внесок молоді України в перемогу радянського народу в Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» була удостоєна золотої і срібної відзнак республіканського і всесоюзного конкурсу студентських наукових робіт (1982 р.).

У 1982 р. В.Коцур з відзнакою закінчив університет.

У 1982 - 1984 рр. працював викладачем Брянського технологічного інституту, склав екзамени кандидатського мінімуму з філософії та німецької мови. Затвердив тему кандидатської дисертації «Партійно-радянська преса як джерело вивчення діяльності партійних організацій Української РСР по зміцненню союзу робітничого класу і селянства в 1921 – 1925 рр.». Був лектором-міжнародником, нагороджений грамотою Брянської обласної організації товариства «Знання» РРФСР (1984 р.).

З 1985 по 1987 р. навчався в аспірантурі Київського державного університету імені Тараса Шевченка. У 1987 р. під керівництвом відомого науковця доктора історичних наук, професора В.П. Шевчука В.П. Коцур достроково захистив кандидатську дисертацію.

23 червня 1986 р. постановою Президії Ради Міністрів Української РСР було створено філіал Київського державного педагогічного інституту імені О.М. Горького, куди в липні 1987 р. В.П. Коцур був направлений Міністерством народної освіти на викладацьку роботу.

З 1987 р. по 1994 р. В.П. Коцур працював на посадах викладача, старшого викладача, доцента кафедри історії та культури України. З 1989 р. по 1994 р. В.П. Коцур виконував обов'язки декана факультету фізичного виховання.

У 1993 р. був призначений завідувачем кафедри історії та культури України, а в 1994 р. – деканом історичного факультету. У своїй роботі В.П. Коцур значну увагу приділяв становленню і розвитку факультету, оптимізації структури навчально-наукових підрозділів. За його керівництва створено дві нові кафедри: нової та новітньої історії зарубіжних країн (1995 р.), давньої та середньовічної історії (2002 р.). У 1992 р. засновується фаховий науковий збірник «Наукові записки з української історії», започатковується щорічна предметна олімпіада юних істориків. У співавторстві з

А.П. Коцуром виходять перші підручники для студентів: «Історія України» (1993 р.), «Історія України від найдавніших часів до наших днів» (1994 р.).

У 1998 р. В.П. Коцур пройшовши конкурс був призначений Міністерством освіти України ректором Переяслав-Хмельницького державного педагогічного інституту ім. Г.С. Сковороди. У цей час розв'язуються важливі питання реорганізації структури навчального закладу, вживаються заходи, спрямовані на підвищення рівня наукової роботи, забезпечення навчального процесу якісними педагогічними кадрами. За чотири роки кількість факультетів збільшилася з 4-х до 10-ти, створено наукову частину, відділ аспірантури (підготовка аспірантів велася уже за 10-ма спеціальностями), удвічі зросла чисельність студентів інституту, подвоївся науковий потенціал вищого навчального закладу, відкрилася аспірантура зі спеціальності 07.00.01 – Історія України.

У 2001 р. в рамках проекту «Американознавство» В.П. Коцур прочитав курс лекцій з актуальних проблем історії України для студентів і викладачів Вашингтонського університету (м. Пулмен), а також для української діаспори в США, які дістали схвальні відзиви в американській пресі.

Важливим напрямом діяльності ректора і вченого В.П. Коцура стала інтеграція університетської й академічної науки, співпраця кафедр, факультетів з науковими установами і центрами НАН України та АПН України в розробці актуальних наукових тем, підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, у впровадженні досягнень сучасної науки в навчальний процес університету. Як результат такої роботи у вузі були створені інтегровані навчально-наукові підрозділи (кафедри), засновані наукові видання, проведені міжнародні та всеукраїнські конференції.

За ініціативою професора В.П. Коцура у 2001 р. музей освіти було реорганізовано в музей історії ПХДПУ імені Григорія Сковороди. Проведено його реконструкцію, за участю доцентів кафедри історії і культури України О.В. Колибенка та А.О. Іваненка оновлено експозиції музею.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України №85-р від 28 лютого 2002 р. було утворено Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, який у 2003 р. був акредитований за IV рівнем.

За наказом ректора В.П. Коцура в університеті створені наукові центри: історії природознавства, усної історії, Всеукраїнський центр сковородинознавства, школа-лабораторія в навчально-виховному комплексі «Університет – ЗОШ № 7».

До кола наукових інтересів В.П. Коцура входять історія та історіографія історії України 20 – 30-х рр. XX ст., актуальні проблеми педагогіки, навчання і виховання студентської та учнівської молоді.

На кафедрі історії і культури України, яку очолює В.П. Коцур, започатковано новий напрям історичних досліджень: життя і побут населення України 1920 – 1980-х рр.

В.П. Коцур – автор понад 350 наукових та науково-публіцистичних праць, серед них: Історія України. – Чернівці, 1996 (у співавт.); Історія України від найдавніших часів до наших днів. – Чернівці, 1998; Історіографія історії України. – Чернівці, 1996 (перший в Україні підручник для студентів-істориків); Історіографія історії України. Курс лекцій (у співавт.). – Чернівці, 1999; Шлях на Голгофу. Від кошового П. Калнишевського до СВУ. – К., 1996 (у співавт.); Матеріали до курсу лекцій з історії України: у 2-х книгах. – К., 1996; М. Максимович – відомий історик України. – Переяслав-Хмельницький, 2000 (у співавт.); Історія України: особи, події, факти. – Чернівці, 2001; Історія стародавнього Риму: Курс лекцій. – Чернівці, 2005. – Книги XXI. (у співавт.); Словник культури України. – К., 2005. (у співавт.); Діяльність товариства «Просвіта» в Галичині (1868 – 1921 рр.). – Переяслав-Хмельницький, 2005 (у співавт.) та інші.

У галузі джерелознавства історії України В.П. Коцур один із перших розробив і запровадив методику контент-аналізу та кореляційного аналізу газетної публіцистики 1921 – 1925 рр., здійснив математико-статистичну обробку матеріалів преси, показав

можливість і діяльність використання в поєднанні з якісними кількісних методів вивчення масових джерел з метою підвищення їх інформативної цінності.

У галузі історіографії історії України в 1998 р. побачила світ монографія В.П. Коцура «Історичні дослідження: упереджені та об'єктивні оцінки (соціальні зміни і політичні процеси в Україні 1920 – 30-х рр.). Історіографія» (К.: Наукова думка, 1998. – 506 с.). У ній автор на основі синтезу сучасних методів дослідження проаналізував радянську та пострадянську історіографію соціальних змін і політичних процесів в Україні 20 – 30-х рр. XX ст.; здійснив історіографічний аналіз масиву літератури з проблем негативного впливу тоталітарного режиму на соціум, його дегуманізацію; розглянув історіографію соціально-політичного життя в Україні 1920 – 30-х рр. у двох аспектах – об'єктивізму та персоналізму; виявив внутрішні закономірності розвитку історіографії як науки, вплив на її зміст зовнішніх факторів; через призму морально-етичного портрету тоталітарної і посттоталітарної доби розкрив місце вченого-історика в суспільстві, його соціальну роль; на новій концептуальній основі здійснив історіографічний аналіз літератури з проблем українського робітництва, селянства, інтелігенції, інших соціальних верств суспільства; на базі сучасних методів дослідження масових джерел (кореляційного та контент-аналізу) подав класифікацію історіографічних досліджень, висловив критичну оцінку щодо достовірності ряду фактів і висновків, раніше введених дослідниками в науковий обіг.

У руслі історіографічних досліджень В.П. Коцуром (у співавторстві з В.Ф. Колесником та Г.Г. Коцур) підготовлено монографію «Історіографія нової економічної політики в Українській СРР» (К.: Хрещатик, 2002. – 176 с.), у якій досліджується процес формування історичних знань про запровадження і здійснення нової економічної політики в УСРР, з'ясовуються головні напрями у вивченні даної теми, розкриваються особливості методики її дослідження, відстежуються основні концепції історіографії. У співавторстві з О.І. Висовень вийшла монографія, присвячена аналізу історіографії історії інтелігенції в культурно-освітньому розвитку УСРР 1920 – початку 1930-х рр.

Творча співпраця братів Віктора Петровича та Анатолія Петровича Коцурів вилилася в підготовку цілого ряду історичних праць, перших посібників з історії та історіографії історії України. У 1996 р. В.П. та А.П. Коцурами випущено перший в Україні підручник для студентів-істориків «Історіографія історії України: Курс лекцій» (Чернівці, 1996), а в 1999 р. доповнений і розширений варіант курсу (В.П. Коцур, А.П. Коцур. Історіографія історії України: Курс лекцій. – Чернівці, 1999. – 520 с.). Визначальною рисою книги є детальний, неупереджений аналіз висвітлених проблем. У навчальному виданні широко окреслено основні напрями та діяльність представників різних течій і наукових шкіл в історичній думці України з давніх часів до сьогодення.

На сторінках книги знаходимо розповіді про видатних постатей в українській історичній науці, зокрема, в історіографії: М. Максимовича, М. Костомарова, П. Куліша, М. Шашкевича, В. Антоновича, О. Лазаревського, Д. Яворницького, М. Драгоманова та інших. Чимало сторінок присвячено видатному державному діячеві України, історику Михайлу Грушевському. Третину книги становить розділ, який став новим словом в українській історіографічній науці: «Історична наука тоталітарної доби та посттоталітарного суспільства». Одним із питань розділу є розгляд проблем і перспектив розвитку сучасної історіографії історії України. Розкриваються однобічні підходи щодо оцінок історичних подій в період тоталітаризму, фальсифікації, замовчування і перекручення фактів. Подається історіографія історії робітничого класу, селянства, інтелігенції, профспілок і комсомолу. Розповідається про вплив культу Й. Сталіна на розвиток історичної та історіографічної наук, про голод 1947 р. та національні відносини. «Історіографія історії України» рекомендована Міністерством освіти України як навчальний посібник для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів.

У співавторстві з А.П. Коцуром виходять перші підручники для студентів: «Історія України» (1993 р.), «Історія України від найдавніших часів до наших днів» (1994 та 1998 рр.), які стали оригінальним науковим трактуванням вітчизняної історії, висвітлювали маловідомі сторінки минулого, розкривали неоднозначність історичного процесу, зображували боротьбу за державність України в усій її складності та суперечливості. Наукова цінність цих навчальних видань зумовлена тим, що в умовах становлення курсу вітчизняної історії ці видання стали свіжим і самостійним трактуванням історичного шляху українців.

Доповненням до навчальної літератури стала «Історія Стародавнього Риму» (Чернівці, 2005), написана у співавторстві з проф. В.О. Балухом і присвячена староримській історії. Римська історія являє собою заключну ланку розвитку античної цивілізації і є важливим етапом всесвітньої історії. На руїнах Римської імперії виникла і сформувалася переважна більшість західноєвропейських держав, постало чимало закладів, зародки сучасної літератури і юриспруденції, шедеври архітектури. Початок римської історії відноситься до того часу, коли вже не одне тисячоліття існували східні держави, а в сусідній Греції виникли поліси, які згодом відіграли виняткову роль в історії світової культури. Однак залишки римських монументальних споруд, які збереглися до нашого часу, латинські терміни, що увійшли в усі сучасні європейські мови, догми римського права, які стали підґрунтям в історії законодавства європейських країн, яскраві особистості, що ними рясніє римська історія, привертали і привертають пильну увагу дослідників.

Курс лекцій насичений величезною кількістю найрізноманітніших подій, характеристиками видатних державних діячів, політиків, правителів, вождів повсталих народів. «Історія Стародавнього Риму» здобула першу з семи спеціальних відзнак на міжнародному Форумі видавців у Львові (2005 р.) «за доступне й вичерпне наукове висвітлення ролі Стародавнього Риму у всесвітньо-історичному розвитку».

Дослідники В. та А. Коцури не обійшли увагою і постаті відомих діячів України. Книга В. Коцура та А. Коцура «Відомий історик України М.О. Максимович» (Переяслав-Хмельницький, 2000. – 84 с.) присвячена відомій постаті української історії Михайлу Максимовичу. У роботі розкрито найважливіші етапи біографії та формування суспільно-політичних і наукових поглядів М.О. Максимовича; показано, яким чином висвітлювалися питання історії козацтва, визвольної війни середини XVII ст. у працях М. Максимовича; подано аналіз оцінки народних рухів XVIII ст. і особливо Коліївщини; визначено місце праць М. Максимовича у вітчизняній історичній науці.

Віктор та Анатолій Коцури запропонували науковій громадськості та широкому українському загалу дослідження про свого земляка Петра Івановича Калнишевського (В.П. Коцур, А.П. Коцур. Від Сули до Білого моря: шлях через століття (До 200-річчя від дня смерті останнього кошового отамана Запорозької Січі П.І. Калнишевського). – Київ – Переяслав-Хмельницький: Книги ХХЗ, 2004. – 306 с.). Перша розвідка про славного кошового вийшла ще 1996 р. «Шлях на Голгофу: від кошового Петра Калнишевського до СВУ» (К.: Хрещатик, 1996. – 64 с).

При поверненні в українську історію славетних імен постає нагальна необхідність наповнювати їх повнокровним життєвим змістом. А це неможливо без ретельного аналізу всіх відомих подій і фактів із життя українських діячів, вдумливого перечитування наявних документів і матеріалів, ознайомлення з матеріальними пам'ятками, які дають змогу проникнутися духом давно минулих епох, відхилити завісу історичного безпам'ятства. Говорячи про повернення сучасникам постаті П.І. Калнишевського, слід врахувати і той факт, що в навчальній літературі йому відводиться невиправдано мало місця. До книги увійшли документи, маловідомі публікації, розвідки відомих істориків, мовою яких автори намагалися більш повно розкрити славетну постать останнього кошового Запорозької Січі та його роль в історії. А постать П.І. Калнишевського

однаковою мірою героїчна і трагічна, як і вся наша історія, вона є незнищенним символом самої України.

Професор В.П. Коцур брав участь в обговоренні актуальних проблем історії, педагогіки та інтеграції освіти України в європейський освітній простір. Зокрема, він виступив із доповідями на міжнародних конференціях «Проблеми науки і освіти в умовах «холодної війни» (м. Галле, Німеччина, 1998 р.); «Розширення Європейського союзу: нові реалії і перспективи на міжнародному ринку вищої освіти і науки» (м. Сніна, Словаччина, 2004 р.), брав участь в обговоренні питань наукової співпраці України і Туреччини (Мармараценгр, Туреччина, 2003 р.), європейської інтеграції України (м. Карлові Вари, Чехія, 2006 р.).

В.П. Коцур – член редколегії ряду наукових фахових видань Інституту історії України НАН України, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, управління освіти Київської обласної державної адміністрації.

Як головний редактор фахових наукових видань: «Наукові записки з української історії», «Школа першого ступеня: теорія і практика», «Гуманітарний вісник» – В.П. Коцур є активним учасником обговорення важливих проблем підготовки вчителя на сторінках республіканської і місцевої преси: у газеті «Київська правда» (2005, 20 жовтня) – «Мандрівний «старчик» чи великий філософ і учитель сучасності»; «Освіта України» (2006, 17 січня) – «Підготовка вчителя в умовах європейського вибору»; «Сільська школа» (2006, 18 січня) – «На Київщині майже вдвічі «скоротилися вакансії в сільських школах» та інші.

В.П. Коцур – член спеціалізованих вчених рад Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова та Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди із захисту кандидатських дисертацій, експертної комісії ВАК України.

Важливе місце в діяльності В.П. Коцура посідають громадські обов'язки. Він є головою Ради ректорів (директорів) вищих навчальних закладів Київської області, депутатом Переяслав-Хмельницької міської ради ряду скликань, членом колегії управління освіти Київської обласної державної адміністрації. З 2006 р. – депутатом Київської обласної ради.

Плідна науково-педагогічна діяльність В.П. Коцура належним чином оцінена державою та науковими установами України. Він Заслужений працівник освіти України (2001 р.); член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук (Москва, 1995 р.); академік Української академії історичних наук (1999 р.); член-кореспондент АПН України (2004 р.).

В.П. Коцур нагороджений подяками Президента України (1999 р., 2001 р.), подякою голови Київської обласної ради (2002 р.), почесними грамотами голови Київської обласної державної адміністрації (1999 р., 2004 р.), подякою голови Київської міської державної адміністрації (2000 р.), Почесними дипломами МОН України і АПН України (2000 р., 2002 р.), почесною грамотою МОН України (2004 р.) та іншим.

У вересні 2001 р. Міжнародною Кадровою Академією В.П. Коцур нагороджений золотою медаллю «За заслуги в освіті». 8 квітня 2003 р. указом Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета за заслуги в галузі відродження духовності в Україні В.П. Коцур нагороджений орденом Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III-го ступеня. У 2003 р. удостоєний звання «Кращий керівник року» загальноміського конкурсу «Людина року» (м. Переяслав-Хмельницький). За професійні досягнення рішенням Ради експертів міжнародної іміджевої програми «Лідери XXI століття» нагороджений дипломом і нагрудним знаком «Лідер України» (2005 р.). У 2005 р. нагороджений відзнакою Українського реєстрового козацтва «Бронзовий козацький хрест III ступеня».

Важливою подією в науковому житті ВНЗ стало спільне засідання президії АПН України і Вченої ради університету (травень 2005 р.), присвячене актуальним проблемам

підготовки вчителів. На зібранні представників академічної й університетської науки з доповіддю «Підготовка вчителя в контексті інновацій шкільної освіти» виступив член-кореспондент АПН України В.П. Коцур.

За ініціативою ректора В.П. Коцура та керівника центру історії природознавства професора В.А. Вергунова в березні 2006 р. в університеті створено спеціалізовану раду із захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю 07.00.07 – Історія науки й техніки. Нині в університеті вже діє Вчена рада із захисту докторських дисертацій.

З 2001 р. по 2006 р. педуніверситет був учасником виставок «Сучасна освіта в Україні», на яких неодноразово був нагороджений бронзовими і срібними медалями за досягнення у впровадженні новітніх педагогічних технологій в навчальний процес, а його ректор В.П. Коцур – дипломами виставок.

У 2006 – 2007 рр. авторським колективом (головний ред. В.П. Коцур) підготовлено історію освіти Переяславщини та Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, першого бібліографічного збірника «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди: наукові здобутки і перспективи розвитку. 1986 – 2006».

Сьогодні вже неможливо заперечити те, що у вищій школі України почався активний процес відродження наукових шкіл, котрі мають давні наукові традиції. Однак поряд із цим зароджуються й молоді школи, які шукають відповіді на запитання, що виникають у принципово нових історичних умовах. Так, у 2007 р. на кафедрі історії та культури України ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» було започатковано діяльність наукової школи з дослідження новітньої історії України «Соціальні зміни та політичні процеси в Україні XX – початку XXI ст.» під керівництвом професора В.П. Коцура.

Діяльність школи започаткована згідно з чинним законодавством України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами і розпорядженнями Міністерства освіти і науки України та статутом університету. Наукова школа заснована на принципах верховенства наукової творчості й об'єктивності в наукових дослідженнях, рівноправності всіх членів, самоврядування і гласності у роботі, зв'язку навчальної та науково-дослідної діяльності. Її метою є продукування нових наукових ідей у галузі історичних досліджень, впровадження їх у практику, розповсюдження передового досвіду, збереження наукового потенціалу університету та підготовка молодих учених.

Основними завданнями наукової школи є:

- об'єднання та консолідація творчих зусиль викладачів, аспірантів і студентів для розробки актуальних проблем історії України XX – XXI ст., комплексу проблем історіографії історії України, виявлення особливостей українського побуту XX ст. засобами усної історії;
- сприяння формуванню умов для розкриття наукового та творчого потенціалу викладачів, молодих учених, аспірантів і студентів;
- пошук і підтримка талановитих дослідників у середовищі студентів, аспірантів, молодих учених, залучення їх до розробки перспективних проблем науки;
- сприяння формуванню особистості дослідника, творчого дослідницького колективу сучасного вченого з широким демократичним світоглядом;
- участь в організації й розвитку міжвузівського та міжнародного наукового й культурного співробітництва вчених.

Організаційними принципами наукової школи є:

1. Наявність визнаного лідера – доктора історичних наук, професора В.П. Коцура, відомого як автора фундаментальних праць.

2. Продуктивна діяльність кількох дослідних підрозділів: кафедри історії та культури України, Центру усної історії, лабораторії археологічних досліджень, а також консолідованої групи вчених різних поколінь.

3. Ефективна науково-дослідна робота кафедри історії та культури України, створення групи вчених, які займаються проблемами історії та історіографії України XX – початку XXI ст.

4. Наявність аспірантури (з 1996 р.), в межах якої здійснено більше 20 захистів кандидатських дисертацій за теоретичними напрямами школи.

5. Систематичний вихід у світ друкованих наукових праць (монографій, підручників, у тому числі під грифом МОН України, навчально-методичних посібників).

6. Здійснення підготовки та проведення щорічних наукових зібрань однодумців школи.

7. Наявність наукових періодичних видань, одне з яких має державну реєстрацію і затверджене ВАК України.

8. Проведення щомісячних методичних семінарів із наукових проблем школи.

9. Здійснення координації професійних зусиль керівника колективу вчених. Проведення широкої співпраці з науковцями України та зарубіжних країн (участь у міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях, у роботі міжнародних літніх шкіл молодих науковців, співпраця з ученими Інституту історії України НАНУ, Інституту археології тощо).

Робота наукової школи планується за такими напрямами:

1. Затвердження головних тем дослідження.

2. Здійснення керівництва студентськими проблемними групами за темою наукової школи.

3. Забезпечення керівництва курсовими, бакалаврськими та дипломними роботами, пов'язаними з темою наукової школи.

4. Проведення підготовки та захист магістерських робіт за темою наукової школи.

5. Забезпечення діяльності аспірантури за спеціальностями «Історія України» та «Історія науки й техніки».

6. Розробка інноваційних тем.

7. Підготовка наукових праць і монографій.

8. Публікація статей у фахових виданнях.

9. Подальше проведення наукових заходів (конференцій, круглих столів і семінарів).

Під керівництвом проф. В.П. Коцура ряд аспірантів і здобувачів захистили кандидатські дисертації:

1999 р. – О.А. Тарапон «Становище та діяльність літературно-мистецької інтелігенції України в умовах українізації (1923 р. – початок 1930-х рр.)» (07.00.01 – історія України);

2000 р. – О.Г. Самойленко «Методологія історії та історіографія у науковій спадщині вчених Ніжинської вищої школи (друга половина 1920-х – початок 1930-х рр.)» (07.00.06 – джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни).

2001 р. – О.М. Трубенок «Матеріально-економічне становище та умови праці робітників України (друга половина 1920 – початок 1930-х рр.)» (07.00.01 – історія України);

2002 р. – А.Ю. Теодорович «Історико-краєзнавча діяльність установ історичного профілю Всеукраїнської академії наук в 20-х роках XX ст.» (07.00.01 – історія України);

2003 р. – О.П. Ситніков «Освіта в Українській РСР (1920-і роки): історіографія» (07.00.06 – джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни);

2003 р. – Л.В. Хмельницька «Промислові трести України в період нової економічної політики (1921 – 1929 рр.)» (07.00.01 – історія України);

2004 р. – О.І. Висовень «Інтелігенція в культурно-освітньому розвитку УРСР (1922-і – початок 1930-х рр.): історіографія» (07.00.06 – джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни);

2004 р. – І.В. Мороз «Педагогічні умови застосування кредитно-модульної системи навчання студентів економічних факультетів вищих навчальних закладів» (13.00.04 – теорія та методика професійної освіти);

2008 р. – О.А. Бабак «Соціально-економічне та духовно-культурне життя робітничого населення Української РСР у 1920-х рр.: історіографія проблеми» (07.00.06 – джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни);

2008 р. – В.Л. Дудар «Громадсько-політичний та культурний вплив Почаївського монастиря на населення Волині (XIX – початок XX ст.)» (07.00.01 – історія України);

2008 р. – І.О. Демуз «Українське питання в Російській імперії на початку XX ст. Історіографія» (07.00.06 – джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни);

2008 р. – О.В. Ковтун «Еволюція наукової думки про картографування ґрунтів України» (07.00.07 – історія науки й техніки);

2008 р. – О.М. Нікітчин «Еволюція наукової думки в техніці електрокомунікацій України (кінець XIX – XX ст.)» (07.00.07 - історія науки й техніки);

2009 р. – А.Ю. Серпутько «Сучасна українська та російська історіографія причин та наслідків Голодомору в УРСР 1932 – 1933 рр.» (07.00.06 - джерелознавство, історіографія та спеціальні історичні дисципліни);

2009 р. – О.М. Левчишена «Реформування вищої освіти в Україні в умовах соціально-економічних змін (1996 – 2007 рр.)» (07.00.01 – історія України).

Подальша співпраця молодих учених під керівництвом проф. В.П. Коцура сприятиме розширенню меж сформованої наукової школи, залучатиме потенційних дослідників до розробки важливих тем з історії та історіографії історії України XX – початку XXI ст., актуалізуватиме відповідні наукові пошуки та формуватиме науковий досвід студентів-початківців, магістрів і аспірантів.

В.П. Коцур нагороджений Подяками Президента України (1999 р., 2001 р.), Подякою голови Київської обласної ради (2002 р.) Почесними грамотами Голови Київської обласної державної адміністрації (1999 р., 2004 р.), Подякою голови Київської міської державної адміністрації (2000 р.). Почесними дипломами МОН України і Академії педагогічних наук України (2000 р., 2000 р.), Почесною грамотою МОН України (2004 р.) та інші. У вересні 2001 р. Міжнародною Кадровою Академією В.П. Коцур нагороджений золотою медаллю «За заслуги в освіті». 8 квітня 2003 р. указом Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета за заслуги в галузі відродження духовності в Україні В.П. Коцур нагороджений орденом Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III-го ступеня. У 2003 р. удостоєний звання «Кращий керівник року» загальноміського конкурсу «Людина року» (м. Переяслав-Хмельницький).

За професійні досягнення рішенням Ради експертів міжнародної іміджевої програми «Лідери XXI ст.» нагороджений дипломом і нагрудним знаком «Лідер України» (2005 р.). У 2005 р. нагороджений відзнакою Українського Реєстрового Козацтва «Бронзовий козацький хрест III ступеня», в 2007 р. «Почесною грамотою Верховної Ради України».

Вітаючи Віктора Петровича Коцура, хочеться побажати йому міцного здоров'я, нових наукових здобутків і успіхів у реалізації задуманих наукових проектів.